

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.398/2017/7.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2018. április 16.
Az ügy tárgya: hamis vád büntette
Terhelt(ek):

Első fok: Monori Járásbíróság, 13.B.578/2012/33., ítélet, tárgyalás,
2015. szeptember 16.
Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék, 5.Bf.1174/2015/23., ítélet, nyilvános
ülés, 2017. január 17.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt és védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hamis vád büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Monori Járásbíróság 13.B.578/2012/33. számú, illetve a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.1174/2015/23. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Monori Járásbíróság a 2015. szeptember 16. napján kihirdetett 13.B.578/2012/33. számú ítéletével a terheltet hamis vád büntette [1978. évi IV. törvény 233. § (1) bekezdés a) pont és (2) bekezdés] miatt megrovásban részesítette és kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.
- [2] A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2017. január 17. napján meghozott 5.Bf.1174/2015/23. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet járulékos kérdésben megváltoztatta, egyebekben azt helybenhagyta.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt védője útján terjesztett elő felülvizsgálati indítványt elsődlegesen az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése érdekében. Egyúttal kérte, hogy állapítsa meg a Kúria a Miskolci Városi Bíróság 9.B.4081/2005/5. számú ítéletének - jelen ügy előzményének - „jogerősségét” vagy utasítsa új eljárásra a Miskolci Járásbíróságot. Álláspontja szerint a Miskolci Városi Bíróság jogszabálysértően szüntette meg a 20.B.3571/2006/3. számú végzésével a közúti veszélyeztetés büntette miatt folyamatban volt ügyet, mely ellen nem volt módja fellebbezni.
- [4] A Miskolci Városi Bíróság a 9.B.4081/2005/5. számú ítéletével nem bűncselekmény, hanem bizonyítottság hiányában mentette fel a vádlottat a közúti veszélyeztetés vádja alól, emiatt erre vonatkozóan hamis vádat nem követhetett el. Az indítványban részletesen kifejtette kifogásait a Miskolci Városi Bíróság előtt folyamatban volt büntetőüggyel kapcsolatban. Hangsúlyozta, hogy a bizonyítottság hiányában hozott felmentő ítéletet ugyan a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezte, azonban a megismételt eljárás során az elsőfokú bíróság a 20.B.3571/2006/3. számú végzésével azért szüntette meg az eljárást, mert ő és jogi képviselője a tárgyaláson nem jelentek meg, miközben a bíróság az értesítésben azt a tájékoztatást adta, hogy a sértett megjelenése nem kötelező.
- [5] Másodlagosan indítványozta az első- és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és törvényes vád hiányában az eljárás megszüntetését. E körben kifejtette, hogy az ügyben elsőként eljáró bíró a Monori Járásbíróságon a 15.B.626/2009/28. számú végzésével az eljárást törvényes vád hiányában megszüntette. E határozatot a Budapest Környéki Törvényszék úgy helyezte hatályon kívül, hogy nem adta annak megfelelő indokát. Véleménye szerint a törvényes vád hiányára alapított megszüntető végzés helytálló volt, ezért indítványozta, hogy a Kúria vesse össze a Monori Járásbíróság megszüntető végzését a másodfokú bíróság ezt hatályon kívül helyező határozatával, amelyből megállapítható, hogy a másodfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének. A vádirat nem tartalmazta, hogy az ügyészség mivel és mit kíván bizonyítani, így azzal szemben a terhelt nem tudott védekezni, ezért a vád nem volt törvényes.
- [6] Harmadlagosan indítványozta, hogy a Kúria az első- és másodfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra, mivel az eljáró bíróságok több jogszabálysértést is elkövettek és az indokolási kötelezettségnek sem tettek eleget. Ezt követően részletesen kifejtette kifogásait a lefolytatott bizonyítással kapcsolatban, illetve elemezte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, azok mennyiben cáfolják a rá terhelő vallomást tevő tanúk vallomásait, illetve mennyiben támasztják alá az általa előadottakat. Részletezte, hogy a bizonyítékok értékelése, a mérlegelés során az eljáró bíróságok milyen hibákat követtek el. Sérelmezte továbbá, hogy a bizonyítási indítványait nem bírálták el, a bizonyítékait nem vették figyelembe, továbbá álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróság eljárása elfogult volt vele szemben, kizárás iránti kérelmet is terjesztett elő a bírósággal szemben. Kifogásolta továbbá, hogy a hatóságok nem biztosították megfelelően a védelemhez való jogát, a bírósági eljárásban pedig több különböző kirendelt védő látta el a védelmét.
- [7] A terhelt indítványozta, hogy a Kúria tartson tárgyalást, téríttesse meg a felülvizsgálati eljárásban felmerült költséget és függessze fel a megtámadott határozat végrehajtását.
- [8] A Legfőbb Ügyészség BF.1332/2017/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alogatannak tartotta. Kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítvány mindazon része a törvényben kizárt, amelyben a terhelt az indítvány tárgyát képező ügydöntő határozatoktól eltérő bírósági határozatokat kifogásol, mivel a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a felülvizsgálati indítványban megtámadott ügydöntő határozatok, illetve az azok alapjához szolgáló büntetőeljárás vizsgálható az indítvány keretei között az eljárásjogi törvény rendelkezései által meghatározottak szerint.

- [9] A felülvizsgálati indítvány azon része, melyben a terhelt az első- és másodfokú bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenységét és ezáltal a megállapított tényállást támadta, a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében törvényben kizárt.
- [10] Nem tartozik továbbá az abszolút eljárási szabálysértések körébe az, hogy az eljárás nyomozati szakaszában mennyiben biztosítottak a terhelt számára védőt, illetve az, hogy a bírósági szakaszban több ízben sor került védőváltásra.
- [11] A törvényes vád hiánya felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló abszolút eljárási szabálysértés, azonban jelen ügyben a Pestvidéki Nyomozó Ügyészség vádirata a Be. 2. § (2) bekezdésében rögzített törvényes vád kritériumainak minden tekintetben megfelelt, ekként a törvényes vád hiánya nem állapítható meg.
- [12] Ugyancsak abszolút eljárási szabálysértés, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt. A 25/2003. (X. 4.) AB határozatban írtak alapján kialakult következetes ítélkezési gyakorlat szerint elfogultsági kifogás akkor szolgálhat felülvizsgálati eljárás alapjául, amennyiben a kizárási ok a jogerős döntés meghozatalát követően merült fel vagy akkor jutott a kizárási kérelmet előterjesztő tudomására. E feltétel azonban a terhelt tekintetében nem áll fenn, mivel az olyan körülményekre alapítottan szerepel az indítványban, amely az alapügyben már ismert volt a terhelt előtt. Az indítvány ezen részében szintén törvényben kizárt.
- [13] Az indokolási kötelezettség megsértése pedig akkor eredményez felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha az oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapította a bíróság a döntését, illetve ha a határozat indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes. Ezen hiányosságok az ügyben eljáró bíróságok határozatai esetében nem állapíthatók meg, így az erre való hivatkozás nem alapos.
- [14] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott első- és másodfokú határozatot hatályában tartsa fenn.
- [15] Az ügyészi indítvány megismerését követően a terhelt védője közölte észrevételeit a Kúriával, melyben fenntartotta a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat. Ennek során a védő maga is indítványozta a felülvizsgálati eljárás lefolytatását, kiegészítve azzal, hogy amennyiben megismételt eljárást rendel el a Kúria, úgy a Budapest Környéki Törvényszéket zárja ki az ügyből. Ezen túlmenően a védő összefoglalóan megismételte az eredeti felülvizsgálati indítványban foglaltakat.
- [16] A Legfőbb Ügyészség a védő átiratában foglaltak megismerését követően a korábbi ügyészi nyilatkozatot fenntartotta.

III.

- [17] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés I. fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.
- [18] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [19] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - nem ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [20] A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].
- [21] Ez azt jelenti, hogy a felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [22] A Be. 419. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt a felülvizsgálat okának és céljának megjelölésével az alapügyben eljáró elsőfokú bíróságnál kell írásban benyújtani, illetve a felülvizsgálati indítványt annál a bíróságnál is elő lehet terjeszteni, amelynek eljárását a

felülvizsgálati indítvány sérelmezi.

- [23] A Be. 423. § (4) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatot - az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel (abszolút eljárási szabálysértések) - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.
- [24] Következésképpen a felülvizsgálati eljárás során kizárólag a felülvizsgálati indítványban megtámadott ügydöntő határozat (határozatok), illetőleg az azok meghozatalához vezető büntetőeljárás vizsgálható a felülvizsgálati indítvány keretei által meghatározottan, azon konkrét anyagi vagy eljárásjogi jogsértésekkel összefüggésben - Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjai -, amelyek a felülvizsgálati okok törvényi körébe tartoznak. Ekként egyrészt a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, másrészt a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott jogerős ügydöntő határozatokon kívüli, más bírósági határozatok a konkrét felülvizsgálati eljárás részévé nem tehetők.
- [25] A felülvizsgálati indítvány a Monori Járásbíróság 13.B.578/2012/33. számú, illetve a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.1174/2015/23. számú ítélete ellen irányul, ekként a felülvizsgálati indítvány mindazon részei, amelyek más bírósági határozatokra vonatkozó kifogásokat részletezik, illetve ezen határozatokra vonatkozóan indítványokat tartalmaznak, jelen felülvizsgálati eljárás részét nem képezhetik, az törvényben kizárt.
- [26] A felülvizsgálati indítványok sérelmezték a terhelt bűnösségének megállapítását, nem megfelelőnek, hiányosnak tartva a bizonyítási eljárást, sérelmezve a terhelt általi bizonyítási indítványok figyelmen kívül hagyását. E körben részletesen elemezték a rendelkezésre álló bizonyítékokat, kifogásolták a bíróságok bizonyíték értékelését, megalapozatlannak tartották az első- és másodfokú ítéletet. Ekként a terhelt, illetve a védő kérelme e részében a rendelkezésre álló bizonyítékok újraértékelését célozta, eltérő tényállás megállapítását, így a bíróság mérlegelési tevékenységén keresztül az irányadó tényállás megalapozottságát támadta, ami azonban a felülvizsgálati eljárásban kizárt.
- [27] Ehhez kapcsolódóan merült fel az indokolási kötelezettség megsértése is, amely egyrészt azt jelenti, hogy az indokolásból nem állapítható meg, hogy a bíróság mit vett számba, mit értékelt következtetése, mérlegelése során, másrészt azt, hogy ha másról szól, mint a rendelkezés. Az indítványban foglaltakkal szemben azonban a támadott első- és másodfokú ítéletekben a Be. 373. § (1) bekezdés III. pontja által meghatározott körben e kötelezettség teljesítése megtörtént, azaz ennek címén az indítvány szintén az irányadó tényállást támadta, eltérő tényállás megállapítását célozva. Ugyanakkor az értékelés eredménye az indokolási kötelezettség teljesítésével kapcsolatos vizsgálatnak nem tárgya, mivel a mérlegeléssel szembeni eltérő értékelést célzó támadás ezúton sem lehetséges, az a Be. 423. § (1) bekezdésének megkerülését jelentené. Következésképpen az indítvány e vonatkozásban is kizárt.
- [28] A felülvizsgálati indítvány sérelmezte a terhelt védelemhez való jogának korlátozását, azonban az iratokból kitűnően a terhelt kötelező védelme az elsőfokú, illetve a másodfokú eljárásban is védő jelenléte által folyamatosan biztosított volt, a védők a kötelező jelenlétnak megfelelően valamennyi tárgyaláson, illetve a másodfokú nyilvános ülésen részt vettek. A védőváltásokra vonatkozó hivatkozás, a védői feladat ellátásával kapcsolatos kritika, továbbá a nyomozás során esetlegesen elkövetett eljárási szabálysértések felülvizsgálati okot nem képeznek.
- [29] A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati ok - figyelemmel a Be. 373. § (1) bekezdés I.c) pontjában írtakra - amennyiben a bíróság törvényes vád hiányában járt el.
- [30] A Be. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróság az ítélezés során törvényes vád alapján jár el. A (2) bekezdés értelmében törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A (4) bekezdés alapján a bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet, de nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére vonatkozó indítványához.
- [31] Ekként a vád törvényessége alaki és tartalmi követelményeken alapszik. A Pestvidéki Nyomozó Ügyészség a vádemeléshez jogosultsággal, azaz alaki legitimációval rendelkezett, a

Nyom.149/2007. számú vádiratban a terhelt személye meghatározott. Ezen túlmenően pedig a vádiratban ismertetett történeti tényállás tartalmazta a hamis vád bűncselekménye törvényi tényállási elemeinek megfelelő tényeket, az elkövetési magatartást, azt, hogy az mire vonatkozott, a cselekmény megvalósításának helyét és idejét, továbbá következményét. A bíróság nincs kötve a vád tárgyává tett cselekmény vádló által indítványozott Btk. szerinti jogi minősítéséhez, attól - mivel az bírói értékelés körébe tartozik - eltérhet. A vád törvényessége szempontjából annak megalapozottsága, bizonyíthatósága közömbös, az a büntetőper érdemi kérdése, amelyre a bíróság ügydöntő határozata ad választ. A vád törvényessége a vádnak az a képessége, amelynek folytán alkalmas a bírósági eljárás megindítására. A Pestvidéki Nyomozó Ügyészség vádirata a törvényi kritériumoknak megfelelt, így a felülvizsgálati indítvány e tekintetben nem alapos.

- [32] Ugyancsak a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati ok - figyelemmel a Be. 373. § (1) bekezdés II.b) pontjában foglaltakra - amennyiben az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt. A 25/2003. (X. 4.) AB határozatban írtak alapján a Be. 21. § (1) bekezdés e) pontja szerinti elfogultságra alapított felülvizsgálati indítvány is elbírálendő, azonban az ilyen elfogultsági kifogás kizárólag akkor szolgálhat felülvizsgálati eljárás alapjául, amennyiben az elfogultságra okot adó körülményről csak a jogerős ítélet meghozatalát követően szereztek tudomást, illetve ugyanazt az okot nem ismételtelen jelentik be. A felülvizsgálati indítvány azonban új körülményre e körben nem hivatkozik, ezért a felülvizsgálati indítvány e körben is kizárt.
- [33] Fentiekre tekintettel a Kúria - miután nem észlelt további olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

IV.

- [34] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [35] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal, ismételtelen előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. április 16.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző